

Občanské sdružení

Možnost soudu zasahovat do spolkové autonomie se vztahuje na případy, kdy rozhodnutí spolkového orgánu odporuje zákonu či stanovám, popř. jiným interním předpisům sdružení. Je-li rozhodnutí orgánu sdružení založeno na výkladu smlouvy a jejích ustanovení, a tato interpretace se jeví být nesprávná, pak je nutno připustit oprávněnost soudní intervence, neboť přezkum těchto otázek příslušným spolkovým orgánem může mnohdy vykazovat prvky nezákonnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 4380/2011 , ze dne 14.3.2012)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobce FK Baník S., a. s., se sídlem v S., zastoupeného JUDr. P.Š., advokátem v P., proti žalované Fotbalové asociaci České republiky (dříve Českomoravskému fotbalovému svazu, o. s.), se sídlem v P., zastoupené Mgr. M. V., advokátem v P., o určení, zda je rozhodnutí Arbitrážní komise ČMFS v souladu se zákonem, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 33 C 305/2009, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 3. 2011, č. j. 35 Co 21/2011-71, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Městského soudu v Praze shora označeným byl ve výroku I. ve věci samé potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 15. 7. 2010, č. j. 33 C 305/2009-42, kterým byla zamítnuta žaloba, jíž se žalobce domáhal určení, že rozhodnutí Arbitrážní komise ČMFS ze dne 18. 9. 2009, sp. zn. AK 25/09, není v souladu se zákonem. Odvolacím soudem bylo dále rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, které byly (v částce 11.520,- Kč) uloženy k platbě žalobci ve prospěch žalované do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího advokáta Mgr. M. V. (výrok II.). Odvolací instance rovněž změnila nákladový výrok rozsudku soudu prvního stupně tak, že náklady řízení činí 11.880,- Kč (měnící část výroku I.).

Předmětem řízení byla žaloba o určení rozporu rozhodnutí Arbitrážní komise Českomoravského fotbalového svazu ze dne 18. 9. 2009, sp. zn. AK 25/09, se zákonem. Uvedeným interním rozhodnutím orgánu občanského sdružení byla žalobci podruhé uložena povinnost k zaplacení smluvní pokuty ve výši 500.000,- Kč za opětovné porušení smlouvy o hostování hráče M. Č. ze dne 8. 7. 2008, uzavřené mezi žalobcem a FK H.K. Tímto ujednáním se žalobce zavázal nenasazovat jmenovaného hráče v zápasech II. ligy v sezóně 2008 - 2009 vůči FK H. K. Pro případ porušení uvedené dohody byla ve smlouvě stanovena povinnost uhradit smluvní pokutu ve výši 500.000,- Kč. Žalobce přesto ve dnech 5. 10. 2008 a 25. 4. 2009 hráče do sportovního utkání s FK H. K. nominoval (v obou případech byla pak ze strany ČMFS uložena povinnost k zaplacení smluvní pokuty). Podle názoru žalobce mu však neměla být smluvní pokuta podruhé stanovena, neboť tato byla splatná pouze jednou pro případ porušení povinnosti pro ročník 2008 - 2009, bez ohledu na počet případů, kdy by smlouva v tomto směru nebyla respektována.

Soud prvního stupně výše uvedený žalobní návrh zamítl. Meritum věci, tedy otázku, zdali smlouva, tak, jak byla koncipována, mohla v případě jejího opětovného porušení založit povinnost k opakované úhradě smluvní pokuty, zhodnotil kladně. Uzavřel, že smluvní pokuta byla míněna za každé jednotlivé porušení smluvní povinnosti; opačný výklad by nevedl k prevenčním následkům tohoto ustanovení (odradit žalobce od jednání, kterým by nasazoval do fotbalových zápasů s FK H. K. jeho

vlastního hráče).

Odvolací soud v odůvodnění svého potvrzujícího rozhodnutí zohlednil především zásadu spolkové autonomie, do níž stát zásadně nesmí nad rámec zákona zasahovat. Soud je oprávněn prostřednictvím využití § 15 zákona č. [83/1990](#) Sb., o sdružování občanů, posuzovat toliko, zda rozhodnutí vydal orgán k tomu povolaný, zda byl dodržen procedurální postup a práva účastníků, a nejde-li o svévolné rozhodnutí příslušného orgánu (tedy zda vychází ze zákona, smlouvy či jiného právního úkonu). Přezkum jiných aspektů takového interního spolkového rozhodnutí, tj. v daném případě posouzení výkladu obsahu smlouvy, provedeného rozhodujícím orgánem, mu nepřísluší, neboť takový postup je podle závěru odvolací instance v rozporu s principem oddělenosti občanských sdružení od státu ve smyslu článku 20 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozoval pro zásadní právní význam napadeného rozsudku ve věci samé. Dovolacímu soudu předestřel dvě právní otázky, které pokládal za zásadně právně významné, a to: 1) zda je pravomoc soudů rozhodovat o speciální určovací žalobě podle § 15 zákona o sdružování občanů omezena pouze na určité důvody rozporu se zákonem, resp. mohou-li soudy posuzovat soulad se zákonem u rozhodnutí orgánu občanského sdružení, jehož předmětem byla platnost právního úkonu nebo výklad projevu vůle (smlouvy), a 2) jakým způsobem je soudní pravomoc k rozhodování o žalobě podle § 15 citovaného předpisu omezena zásadou spolkové autonomie a jaké jsou limity práva člena občanského sdružení na soudní ochranu. Žalobce tvrdil, že odvolací soud zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci samé, když shledal, že soudy nemají pravomoc přezkoumávat předmětné rozhodnutí Arbitrážní komise na základě žaloby podle § 15 zákona č. [83/1990](#) Sb., a z tohoto důvodu rozsudek soudu první instance vůbec nepřezkoumal a nevypořádal se s odvolacími námitkami. Odvolací instanci rovněž v tomto směru vytkl nesprávné právní posouzení věci – žalobce má jako člen sdružení možnost obrany proti nezákonným rozhodnutím orgánů spolku. Dovolatel závěrem žádal, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k podanému dovolání prostřednictvím právního zástupce písemně vyjádřila. Napadené rozhodnutí odvolacího soudu považovala za věcně správné, nesouhlasila s dovolacími námitkami a navrhla, aby dovolání žalobce bylo odmítnuto a žalované byla dovolacím soudem přiznána náhrada nákladů řízení o dovolání.

Nejvyšší soud zjistil, že žalobce, zastoupený advokátem, podal dovolání v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.). Žalobce dovozoval přípustnost dovolání z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a dovolací důvody byly uplatněny podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., tj. pro vadu řízení, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tedy pro tvrzenou nesprávnost právního posouzení věci odvolacím soudem.

Dovolání je přípustné.

Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je dána, jestliže nemůže nastoupit přípustnost podle § 237 odst. 1 písm. a), b) o. s. ř. (změna rozhodnutí soudu prvního stupně odvolacím soudem, vázanost soudu prvního stupně předchozím odlišným právním názorem odvolacího soudu) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí ve věci samé má po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Za otázku zásadního právního významu lze nepochybně považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí vyřešena v rozporu s ustálenou soudní praxí, a tedy i s hmotným právem. Rozhodnutí odvolacího soudu naznačená kritéria přípustnosti dovolání splňuje.

Dovolání však není důvodné.

Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. [83/1990](#) Sb., o sdružování občanů, považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, za nezákonné nebo odporující stanovám, může do třiceti dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do šesti měsíců od rozhodnutí, požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.

Výše citovaným zákonným ustanovením byla založena možnost soudní ochrany člena občanského sdružení jakožto prostředku obrany vůči interním rozhodnutím jeho orgánů, čímž byl omezen ústavněprávní princip spolkové autonomie a odluhy občanských sdružení od státu (článek 20 odst. 1, 3 a 4 Listiny základních práv a svobod). Připuštění určité intervence státu do interní spolkové oblasti bylo nutné, neboť by jinak mohlo docházet ke svévolnému rozhodování orgánů sdružení a tím i k výraznému porušování práv fyzických či právnických osob, jež jsou jeho členy a kterým může být takto způsobena osobní či majetková újma.

V posuzované věci bylo předmětem přezkumu rozhodnutí Arbitrážní komise tehdejšího Českomoravského fotbalového svazu, která byla podle článku 11 bodu 1 Stanov ČMFS orgánem tohoto občanského sdružení, rozhodujícím mimo jiné spory z profesionálních smluv mezi kluby a hráči či spory o plnění smluv mezi kluby apod. Podrobnosti o činnosti této komise upravoval její Statut a jednací řád. Z článku 2 bodu 1 tohoto vnitřního předpisu plyne, že uvedený spolkový orgán rozhodoval v těch sporech, kde nebyla dána působnost jiného orgánu ČMFS (disciplinární komise, odvolací a revizní komise, aj.), a jeho rozhodnutí byla pro ostatní orgány, členy a účastníky soutěží závazná. Nebránilo to však následnému řešení sporu na úrovni nestranného a nezávislého soudu, byly-li splněny zákonné podmínky. Spor bylo ovšem nutno ze strany členských klubů ČMFS nejprve navrhnout k projednání arbitrážní komisi a vyčkat jejího rozhodnutí.

Ačkoli již byl v judikatuře akceptován výklad (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2916/2006), podle kterého lze v rámci soudní ochrany člena spolku připustit též žalobu s jiným než určovacím zněním petitu, je třeba konstatovat, že řešený právní stav spadá pod hypotézu § 15 odst. 1 zákona č. [83/1990](#) Sb. Žalobní návrh člena směřuje proti rozhodnutí interního orgánu občanského sdružení, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, a které je podle jeho tvrzení v rozporu se zákonem. Zákonná kritéria oprávněnosti žaloby tedy byla v posuzované věci naplněna.

Možnost soudu zasahovat do spolkové autonomie se vztahuje na případy, kdy rozhodnutí spolkového orgánu odporuje zákonu či stanovám, popř. jiným interním předpisům sdružení. Je-li rozhodnutí orgánu sdružení založeno na výkladu smlouvy a jejích ustanovení, a tato interpretace se jeví být nesprávná, pak je nutno připustit oprávněnost soudní intervence, neboť přezkum těchto otázek příslušným spolkovým orgánem může mnohdy vykazovat prvky nezákonnosti. Právní závěry odvolacího soudu, postavené na nemožnosti v těchto mezích zasáhnout do spolkové oblasti, proto nejsou opodstatněné.

Dovolací soud však přesto nepřistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť jeho právní závěry, byť založené na jiné interpretaci zákona, ústí ve stejný výsledek sporu. V dané věci lze uzavřít, že výklad smlouvy, tak, jak byl proveden ze strany soudu první instance, je správný. Ve smlouvě o hostování ze dne 8. 7. 2008, uzavřené mezi žalobcem a FK H. K., byla pro případ porušení ustanovení o zákazu nasazení hráče M. Č. ve vzájemných soutěžních utkáních II. ligy ročníku 2008 -

2009 stanovena povinnost k úhradě smluvní pokuty ve výši 500.000,- Kč. Interpretací předmětného smluvního ustanovení dovolací soud dochází k závěru, že žalobce byl tímto ujednáním zavázán k tomu, aby v každém jednotlivém případě, kdy by nedodržel uvedenou povinnost ze smlouvy (tj. při každém nasazení jmenovaného hráče vůči FK H. K. v průběhu sezóny 2008 - 2009), byl nucen smluvní pokutu zaplatit. Tento právní názor lze mít za opodstatněný již skrze jazykový výklad bodu d) této dohody (srov. § 35 odst. 2 obč. zák.), z něhož je patrné, že žalobce přijal závazek, že tento hráč nebude nominovaný k zápasu. Z tohoto textu plyne, že při každé (neoprávněné) nominaci je nutno smluvní pokutu uhradit. Nutno tu podotknout, že žalobce si musel být vědom, že jedná v rozporu se smlouvou, přesto tak činil. Následky v podobě sankce sjednanou smluvní pokutou je proto povinen nést. Smlouvy mají být dodržovány (pacta sunt servanda).

Všechny popsané skutečnosti a právní názory vedly Nejvyšší soud k zamítnutí dovolání žalobce (§ 243b odst. 2 věta před středníkem o. s. ř.), neboť jím uplatněné dovolací důvody nebyly naplněny.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděлку \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)